

Додаток
до рішення 31 сесії Коростенської міської ради
VIII скликання від 22.02.24р.№ _____

**Підсумки виконання
Програми економічного та соціального розвитку
Коростенської міської територіальної громади
за 2023 рік**

1. Промисловий комплекс	3
2. Енергетичні ресурси, енергоефективність та енергоменеджмент.....	4
3. Розвиток земельних відносин.....	6
4. Управління об'єктами комунальної власності.	7
5. Будівельний комплекс, архітектура та містобудування.....	8
6. Транспортний комплекс та зв'язок	9
7. Фінансово-бюджетна політика	11
8. Інвестиційна діяльність	12
9. Розвиток підприємництва.....	13
10. Торгівля, громадське харчування та побутові послуги	15
11. Житлово-комунальне господарство	15
12. Навколишнє природне середовище	19
13. Демографічна ситуація	20
14. Зайнятість населення	20
15. Грошові доходи та заробітна плата.....	22
16. Соціальний захист населення	23
17. Соціальна робота із сім'ями, дітьми та молоддю.....	24
18. Охорона здоров'я населення	25
19. Освіта та наука	28
20. Культура, туризм, екскурсійна діяльність	31
21. Фізична культура і спорт	35
22. Адміністративні послуги	36
23. Інформаційний простір	36
24. Зміцнення правопорядку та цивільний захист	38
25. Цифровий розвиток та інформатизація громади.....	39
26. Розвиток старостинських округів	40

1. Промисловий комплекс

В 2023 році виробництвом промислової продукції займались 20 підприємств Коростенської громади. Обсяг виробленої промислової продукції в діючих цінах виробника становив 3 млрд. 385 млн.грн., що складає майже 80% довоєнного рівня виробництва. Як і очікувалось, виробництво збільшилось на 12,8% до відповідного показника минулого року (не враховуючи індексу цін виробників) але не досягло запланованого рівня на 1,6 відсоткові пункти.

До галузей промисловості, що змогли наростити обсяги виробництва відноситься: металургійне виробництво майже в 3,0 рази (ПрАТ «Трубний завод «Трубосталь»), виробництво електричного устаткування майже в 2,0 рази (ПОГ «Коростенське УВП УТОС»), виробництво одягу +76,9% (ПрАТ «Арсанія») та підприємства що займаються видобуванням інших корисних копалин і розробленням кар'єрів + 70,1% (ПрАТ «Бехівський спецкар'єр» - в 4,2 рази, ТОВ «Бехівський гранітний кар'єр» в 2,0 рази, ТОВ «Бехівський каменедробильний завод» на 78,3%).

За рік підприємствами промислового комплексу громади реалізовано промислової продукції на суму 3 млрд. 406 млн.грн., у тому числі відвантажено на експорт 4,6 млн.дол.США, що майже в двічі перевищило минулорічний показник. Основними експортерами є підприємства що виробляють машини та устаткування. Країнами, до яких експортується продукція наших підприємств є Канада, Польща, Естонія, Німеччина, Чехія, Словенія, Грузія.

Попри складну ситуацію в країні, підприємства промислового сектору продовжують вдосконалюватись та вкладають кошти в розвиток і оновлення основних засобів. За звітний рік освоєно інвестицій на придбання обладнання та устаткування на суму 17,6 млн.грн., з них 41% припадає на підприємства які займаються виробництвом машин і устаткування:

- ПрАТ «Коростенський завод ЗБШ» придбали навантажувач фронтальний ковшовий НК 632, призначений для захвату, навантаження і транспортування різних матеріалів;
- ПрАТ «Коростенський завод хімічного машинобудування» введено в експлуатацію фотогальванічну електростанцію;
- ПрАТ «Трубний завод «Трубосталь» замінили застаріле обладнання на нове більш сучасне яке дозволить економити енергоресурси.

Протягом звітного року освоїли нові види продукції: ДП «Підприємство ДКВСУ №71» налагодило виробництво малопомітних перешкод, альтанок, гойдалок, лавок, столів; філія ТОВ «НВП «Олдем» Електрозварювальний завод» розробила та запустила виробництво вимірювальних конденсаторів та трансформаторів 100 кВ - 300 кВ.

В промисловості громади по колу звітуючих підприємств зайнято майже 2,1 тис.осіб, що на 11,2% нижче минулорічного показника. Середньомісячна заробітна плата у 2023 році збільшилась в порівнянні з

попереднім роком на 13,7%, менше на 0,2 відсоткові пункти ніж очікувалось, та становить 14,9 тис.грн.

За 2023 рік на промислових підприємствах створено 71 нове робоче місце. Водночас, відчувається нестача кваліфікованих кадрів, особливо чоловічої статі. Ця проблема особливо відчутна на підприємствах де переважає тяжка фізична праця. Промисловці зазначають гострий дефіцит вузьких спеціалістів у різних сферах виробництва: машиністи, електрослюсарі, формувальники та арматурники залізобетонних виробів, токарі, фрезерувальники, електрозварювальники, швачки тощо.

Показники	2022 р.* факт	2023 р.** прогноз	2023 р.** факт	2023 р. у % до 2022 р.
Обсяг виробництва продукції промисловості у діючих цінах, млн.грн.	3001,4	3235,0	3385,4	112,8
у % до попереднього року по галузях:				
Добувна промисловість, %	20,6	176,1	170,1	x
Виробництво харчових продуктів, %	в 3,6 р.	100,5	90,3	x
Виробництво хімічних речовин та хімічної продукції, %	59,8	100,6	129,8	x
Виробництво машин та устаткування, %	103,9	101,1	91,2	x
Металургійне виробництво, %	89,0	109,7	в 2,8 р.	x
Виробництво одягу, %	81,6	100,1	176,9	x
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції, %	в 3,7 р.	157,6	143,3	x
Деревообробна промисловість, %	60,3	100,0	88,7	x
Виробництво електричного устаткування, %	122,5	100,0	197,0	x
Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	86,5	120,6	82,2	
Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування, %	42,1	100,0	72,6	x

* при розрахунку показників за 2022 рік використано індекс цін виробників промислової продукції за лютий 2022 рік

** при розрахунку показників за 2023 рік не враховано індекс цін виробників промислової продукції (відомості не опубліковано Держкомстатом)

2. Енергетичні ресурси, енергоефективність та енергоменеджмент

Основною метою діяльності підприємств енергетичного комплексу є забезпечення підприємств, установ, організацій та мешканців громади якісними та доступними за ціною послугами централізованого водопостачання та водовідведення, теплозабезпечення, газопостачання та електропостачання.

В 2023 році тарифи для населення залишились без змін, проте для підприємств, установ та організацій відбулись підвищення, а саме водопостачання на 15,3%, водовідведення на 19,6%, на електричну енергію на 9%.

У 2023 році видатки з бюджету громади на енергетичні та природні ресурси збільшилися на 10% і склали 73,7 млн.грн., що становить 9,4% загальної структури всіх видатків бюджету.

Показник	2022 р. факт	2023 р план	2023 р. факт	2023 р у % до 2022 р
Видатки загального фонду, тис.грн.	628 872,3	675 500,0	780 890,0	124,2
Видатки на енергоносії, тис.грн.	66 738,2	92 400,0	73 747,6	110,5
Частка видатків на енергоносії в загальній структурі бюджету, %	10,6	13,6	9,4	88,7

Зростання видатків пов'язано не лише з постійним коливанням тарифної політики природного газу та електричної енергії, що має безпосередній вплив на вартість теплової енергії, але і зі збільшенням споживання енергоресурсів у звітному році на 5%.

Загальне споживання енергетичних ресурсів бюджетними закладами , тис. кВт.год	2021 р. факт	2022 р. факт	2023 р. факт	2023 р. у % до 2022 р.
	22821,9	20754,2	21809,7	105,0

Протягом 2023 року заклади, установи, організації та комунальні підприємства, які фінансуються бюджетом громади відновили повноцінне функціонування адаптувавшись до умов воєнного стану, а також провели значну кількість поточних ремонтів будівель задля підвищення їх енергоефективності, продовження терміну експлуатації та створення комфортних умов перебування в них, зокрема у співпраці з програмами та проєктами міжнародної технічної допомоги.

Споживання ресурсів бюджетними організаціями	2021 р. факт	2022 р. факт	2023 р. факт	2023 р. у % до 2022 р.
Теплова енергія, тис.Гкал	17,4	16,1	16,6	103,1
Електрична енергія, тис. кВт.год	2452,0	1993,3	2442,2	122,5
Природний газ, тис.м ³	2,9	2,7	2,5	92,5
Тверде паливо, т	14,7	-	9,0	-
Дизельне паливо, л	-	-	400,0	-
Дрова, тис. м ³	1,1	0,4	0,4	100,0
Холодна вода, тис. м ³	43,5	49,6	38,7	78,0

Протягом 2023 року здійснювалась реалізація заходів Плану дій сталого енергетичного розвитку та клімату Коростенської МТГ до 2030 та заходів Програми енергоефективності на 2020-2024 р. і Програми економічного і соціального розвитку на 2023 рік.

У звітному році, враховуючи зауваження та рекомендації щодо покращення від Єврокомісії, продовжено доопрацювання Плану дій сталого енергетичного розвитку та клімату до 2030 року в частині індикаторів для проведення оцінки ризиків та вразливості до зміни клімату Коростенської міської територіальної громади.

За результатами конкурсного відбору ГО «Екоклуб» Коростенська громада стала однією з переможниць щодо розробки техніко-економічного обґрунтування на встановлення сонячної електростанції на КП «водоканал».

У 2023 році продовжено співпрацю з проектом ГЕФ/ПРООН «Усунення бар'єрів для сприяння інвестиціям в енергоефективність громадських будівель в малих та середніх містах України шляхом застосування механізму ЕСКО». Розроблено передТЕО на встановлення сонячної електростанції для очисних споруд каналізації Коростенського комунального підприємства «Водоканал».

У співпраці з ПРООН за четвертим компонентом щодо облаштування системи вентиляції укриттів садочків ЦРД №17, ЦРД №18, ЗДО №21 розроблені робочі проекти, які очікуються для передачі в громаду в 2024 році.

У 2023 році завершилась дія енергосервісних договорів, укладених 2019 року між відділом освіти та інвестором – енергосервісною компанією. За період дії енергосервісних договорів об'єктами енергосервісу, якими є ЦРД №18, КМЛ №1, КМЛ №9, КМЛ №10, досягнута економія теплової енергії близько 990 Гкал, що еквівалентно 2,5 млн грн.

У звітному році Коростенська громада за результатами конкурсного відбору стала однією з переможниць на реалізацію демонстраційного проекту в рамках програми «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні», а саме на встановлення сонячної електростанції для Коростенської центральної міської лікарні у 2024 році.

3. Розвиток земельних відносин

Земельний фонд Коростенської міської територіальної громади налічує 80731,47 гектарів землі.

Загалом в оренді перебуває 2052 земельних ділянок комунальної власності. Укладено із суб'єктами господарювання 280 договорів на земельні ділянки несільськогосподарського призначення загальною площею 444,4 га та 1772 договір на земельні ділянки сільськогосподарського призначення загальною площею 4440,7 га. Протягом 2023 року укладено 66 договір оренди землі несільськогосподарського призначення площею 99,8 га та 130 договорів на земельні ділянки сільськогосподарського призначення площею 2309,41 га.

Протягом 2023 року проведено 9 аукціонів з права власності та оренди земельних ділянок. За результатами проведених земельних торгів:

- продано у власність 1 земельна ділянка несільськогосподарського призначення площею 50 кв.м, вартістю 24,2 тис.грн.,

- передані в оренду 4 земельні ділянки сільськогосподарського призначення, загальною площею 56 га, вартість 112,5 тис.грн. оренди в рік; 4 земельні ділянки несільськогосподарського призначення, площею 1,27 га вартість 699,4 тис.грн. оренди в рік.

Укладено 3 договори купівлі-продажу земельних ділянок під об'єктами нерухомого майна, загальною площею 0,4096 га на суму 1778,2 тис. грн.

До бюджету громади від сплати податку за землю надійшло 92,0 млн.грн., в тому числі від орендної плати 27,9 млн. грн., від продажу земель несільськогосподарського призначення 1,8 млн.грн.

Введення воєнного стану на території України призвело до змін та обмежень у земельному законодавстві, що вплинуло на загальний розвиток галузі земельних відносин протягом 2023 року а також планові показники Програми.

Розробляється проєкт землеустрою щодо встановлення меж Коростенської міської територіальної громади, терміни виконання послуги продовжено до 01.06.2024 року.

Розроблено та затверджено технічну документацію з нормативної грошової оцінки земель міста Коростеня Коростенської міської територіальної громади, яка введена в дію з 01.01.2024 року.

Проводиться інвентаризація земель реформованих КСП в межах Коростенської міської територіальної громади, а саме: колишніх КСП «Перемога», КСП ім. Чапаєва, КСП «Поліська нива», КСП «Полісся», КСП «Батьківщина», КСП «Хотинівське», КСП «Сингаївське», КСП «Михайлівське» та КСП «ім. Жмаченка». Закінчення даних робіт планується у 2024 році.

Показники	Одиниці виміру	2022р. звіт	2023р. прогноз	2023р. звіт	2023 р. у % до 2022 р.
Продано у власність земельних ділянок несільськогосподарського призначення	од.	1	6	3	3
	га	0,030	3100,0	0,4096	1365,3
Надходження до бюджету громади від продажу земель несільськогосподарського призначення	млн. грн.	0,04	2,1	1,81	45,25
Передано в оренду земельні ділянки для здійснення підприємницької та іншої діяльності	од.	171	125	280	163,7
	га	108,5	191,0	444,4	409,6
Надходження коштів до бюджету громади зі сплати податку за землю (орендної плати), в тому числі: - надходження коштів до бюджету громади від оренди земельних ділянок	млн.грн.	69,1	69,0	92,4	133,72
		17,3	14,5	27,90	161,27
Надходження коштів до бюджету громади від сервітутного землекористування	тис.грн.	93,2	102,0	45,48	85,1
Надходження коштів до бюджету громади по відшкодуванню збитків	тис.грн.	-	-	9,8	-

4. Управління об'єктами комунальної власності.

У власності Коростенської міської територіальна громада перебуває 362 об'єкти нежитлового нерухомого майна загальною площею 250,4 тис.м².

Протягом 2023 року проводилась робота щодо виготовлення технічних

паспортів об'єктів, які були передані сільськими радами в процесі реорганізації та утворення територіальної громади. Проводилась робота щодо підготовки документів для зміни адрес об'єктів та їх комплектування для подальшої реєстрації права власності на них.

В результаті змін у складі нежитлової нерухомості актуалізований Перелік об'єктів нежитлового нерухомого майна комунальної власності Коростенської МТГ, який налічує 357 об'єктів площею 251,5 тис.м² та перелік із 15 об'єктів нерухомості, які пропонуються до приватизації в 2024 році.

В оренду юридичним та фізичним особам надано 173 об'єкти міської комунальної власності, загальною площею 28,2 тис.м², нарахування орендної плати за 2023 рік склали 2685,7 тис.грн, заборгованість 134,1 тис.грн. (0,5 міс.).

В 2023 році до бюджету громади від оренди комунального майна надійшло 298,3 тис.грн. проти 177,8 тис. грн. в 2022 році. Планований показник надходжень за 2023 рік виконаний майже повністю.

З 1.07.2023 року відмінено рішення виконавчого комітету Коростенської міської ради, про встановлення пільги з орендної плати (50%).

В звітному році в електронній торговій системі «Prozorro.Продажі» проведено 8 аукціонів з передачі майна в оренду. Укладено 40 договорів оренди комунального майна та 12 додаткових договорів.

В 2023 році приватизовано 4 об'єкти нерухомого майна комунальної власності, стартова ціна яких складала 5,8 млн.грн., ціна продажу складала 32,7 млн.грн. Фактично до бюджету громади від приватизації цих об'єктів надійшло 27,3 млн., проти 1,0 млн.грн. в 2022 році та при плані в 1,3 млн.грн.

Показники	Одиниця виміру	2022 р. звіт	2023 р. прогноз	2023 р. звіт	2023 р. у % до 2022 р.
Кількість приватизованих та відчужених об'єктів комунальної власності	од.	1	7	4	в 4 рази більше
Надходження від відчуження та приватизації об'єктів до бюджету громади	тис. грн.	1042,3	1300,0	27277,1	в 26,2 рази більше
Кількість об'єктів переданих в оренду	од.	181	180	173	95,6
Загальною площею	тис.м ²	28,5	30,0	28,2	98,9
Надходження від оренди комунального майна: з них до бюджету громади	тис. грн.	1465,2 177,8	3000,0 550,0	2685,7 298,3	183,3% в 1,7 разів

5. Будівельний комплекс, архітектура та містобудування

Війна здорожчала будівництво на всіх етапах його розвитку та суттєво зменшила його масштаби. В той же час в звітному році будівельна діяльність в територіальній громаді поступово активізується. Видано 29 містобудівних

умов та обмежень, в тому числі на 6 об'єктів торговельного та соціального напрямлення, а саме: будівництво автомагазину по вул.Т.Кралі, магазину з автомийкою самообслуговування по вулиці Героїв Чорнобиля, магазину по вулиці Грушевського, молодіжного духовного центру по вул.Сосноовського, захисної споруди цивільного захисту (протирадіаційне укриття) подвійного призначення на території Коростенського міського ліцею № 8, реконструкція приміщення вулиці Торгова, в окремий об'єкт (магазин).

Ведеться будівництво нового виробничого комплексу на території індустріального парку «Коростень».

Підготовлено 16 дозволів на розробку детальних планів території на об'єкти нерухомості щодо зміни цільового призначення земельних ділянок та з метою уточнення містобудівних умов та обмежень, з них – 4 детальних планів територій затверджені сесією міської ради, зокрема детальний план території міста Коростеня по вулиці Гастелло (багатоповерхова забудова).

В 2023 року видано громадянам 18 паспортів забудови земельних ділянок на нове будівництво індивідуальних житлових будинків, господарських будівель та споруд, садових будинків, а також на реконструкцію існуючої садибної забудови.

За звітний період відділом архітектури та містобудування опрацьовано 247 заяв та листів, підготовлено 151 наказ щодо містобудівної діяльності. Проведено 2 засідання архітектурно-містобудівної ради, де розглянуто 4 проекти детальних планів територій в межах Коростенської міської територіальної громади.

6. Транспортний комплекс та зв'язок

Автомобільний транспорт

В 2023 році перевезення пасажирів здійснювались на 9 міських маршрутах, які обслуговували 14 автобусів, що становить майже 40% довоєнного часу.

Збільшення денної кількості рейсів на маршрутах в робочі дні тижня на 5,3% до показника попереднього року сприяло зростанню пасажиропотоку на 47%. Не вдалось відновити до довоєнного рівня кількість діючих міських маршрутів. Основна причина цього - катастрофічна нестача кваліфікованих водіїв, в першу чергу, і фінансова неспроможність перевізників до відновлення та оновлення парку автотранспортних засобів.

Показники	2022 р. факт	2023 р. план	2023 р. факт	2023 р у % до плану 2023 р
Кількість маршрутів, що обслуговується:				
- міських	9	13	9	69,2
- приміських	-	10	4	40,0
Сума компенсації за пільговий проїзд в громадському транспорті, млн. грн.	3,7	7,0	5,4	77,2

В звітному році тариф на перевезення пасажирів автомобільним транспортом не переглядався і залишився на рівні 12 грн.

Розрахункова кількість перевезених пасажирів за 2023 рік за результатами проведеного обстеження пасажиропотоку склала 2,25 млн.осіб.

Забезпечувалось перевезення пільгових категорій громадян міста. За звітний період перевезено 601,2 тис.осіб. (27% до загальної кількості) За рахунок того, що до міста повертаються громадяни які виїхали в зв'язку з воєнним станом з країни, у тому числі які мають право на пільги, в порівнянні з 2022 роком кількість перевезених пільговиків зросла на 22%.

З бюджету міської територіальної громади на компенсацію пільгового проїзду громадян автомобільним транспортом було виділено 7,0 млн. грн. (з урахуванням можливого підвищення вартості проїзду. Фактично за звітний рік компенсовано автомобільним перевізникам 5,4 млн.грн. за пільгові перевезення громадян, а залишок коштів використаний виплату компенсації за пільгові перевезення залізничним транспортом.

Незважаючи на складні умови, продовження воєнного стану в країні, перевізники підтримують автобуси в належному технічному та санітарному стані.

В рамках запланованих заходів в 2023 році проведено обстеження автобусних зупинок на міських маршрутах. Більшість з наявних зупинок потребують поточного та капітального ремонту.

Проблемним залишається питання забезпечення роботи приміських маршрутних перевезень в межах громади. З 10 розроблених маршрутів, на сьогоднішній день виконується тільки 4. Як і на міських маршрутах, основною є проблема відсутності кваліфікованих кадрів, автотранспортних засобів та незадовільний стан приміських та сільських доріг.

За допомогою диспетчерського он-лайн сервісу «DozoR» та мобільного додатку «DozoR City» здійснюється контроль за роботою автомобільного громадського транспорту та інформування населення про його рух.

Залізничний транспорт

За оперативною інформацією Дирекції залізничних перевезень в 2023 році експлуатаційний (фактичний) вантажообіг склав 2,2 млн.ткм.нетто, що на 3,6% менше минулорічного показника.

В звітному році відновлено рух пасажирських поїздів, що проходили через станцію Коростень, включаючи і потяг сполученням Київ-Варшава.

Кількості відправлених пасажирів в порівнянні з минулим роком зросла на 43,4% і становила 1,3 млн. осіб.

Показники	2022 р. факт	2023 р. план	2023 р. факт	2023 р у % до плану 2023 р
Експлуатаційний вантажообіг, млн. ткм. нетто	2270,2	2188,3	2188,3	100,0
Кількість відправлених пасажирів, млн. осіб	0,911	1,140	1,306	114,6
Компенсація за пільгове перевезення пасажирів залізничним транспортом за рахунок міського бюджету, млн.грн	2,5	3,5	3,9	111,4

З бюджету міської територіальної громади для забезпечення

компенсації витрат за перевезення пільгових категорій громадян залізничним транспортом в 2023 році виділено 3,5 млн. грн., тобто 90,5% потреби.

З огляду на воєнний стан в країні, тарифи на перевезення пасажирів залізничним транспортом в звітному році не змінювались.

Послуги доставки та зв'язку

На даний час жителям Коростенської міської територіальної громади послуги поштового зв'язку надають стаціонарні відділення поштового зв'язку ПАТ «Укрпошта» розташовані в м.Коростень, с.Васьковичі та с.Грозине. Інші сільські населені пункти обслуговують 22 пересувних відділення, які забезпечують максимальне надання соціально важливих послуг: доставка пенсій, ліків, товарів широкого вжитку, приймання платежів.

Продовжують працювати служби кур'єрської доставки: Нова Пошта, Делівері, Поштомати ПриватБанку, Meest Express.

В сфері надання послуг стаціонарного телефонного зв'язку продовжується процес зменшення кількості абонентів, що пов'язано з активним розвитком та розширенням послуг мобільних операторів. За оперативною інформацією Коростенської дистанції сигналізації та зв'язку в порівнянні з минулим роком кількість абонентів в 2023 році скоротилась на 13,8%, а обсяг наданих телекомунікаційних послуг на 17,2%.

В 2023 році з бюджету міської територіальної громади на відшкодування витрат, пов'язаних з наданням пільг з оплати послуг зв'язку ПАТ «Укртелеком» та Дистанції сигналізації та зв'язку виділено 510,0 тис.грн., фактично використано 424,5 тис.грн.

7. Фінансово-бюджетна політика

Згідно оперативних даних фактичні надходження до Державного бюджету (без надходжень по платниках, включених до Реєстру великих платників податків на 2023 рік) від підприємств громади склали 470,3 млн.грн., в тому числі: податок на додану вартість – 254,1 млн.грн., та податок на прибуток підприємств – 34,9 млн.грн.

Бюджет територіальної громади в 2023 році з урахуванням змін становить: за доходами – 1 061,9 млн.грн., у тому числі: загальний фонд – 1 025,3 млн.грн., спеціальний фонд – 36,6 млн.грн., з них: бюджет розвитку – 25,5 млн.грн.; за видатками – 1 117,0 млн.грн., у тому числі: загальний фонд – 835,1 млн.грн., спеціальний фонд – 281,6 млн.грн.

За результатами роботи минулого року, з бюджету Коростенської МТГ проведено видатків на загальну суму 1 025,0 млн.грн., що в порівнянні з 2022 роком більше на 56,8%. Розглядаючи видаткову частину бюджету Коростенської МТГ за 2023 рік, враховуючи військовий стан в країні, характеризувалася соціальною спрямованістю.

Найбільшу питому вагу 45,9% (471,0 млн.грн.) займають видатки на

утримання установ та проведення заходів по галузі „Освіта”.

На видатки, пов'язані з охороною здоров'я та наданням населенню медичних послуг спрямовано 86,2 млн.грн., на соціальний захист та соціальне забезпечення населення – 43,0 млн.грн. Для забезпечення функціонування державного управління спрямовано 77,1 млн.грн.

По установах та закладах культури проведені видатки становлять 25,0 млн.грн., на проведення заходів з фізичної культури і спорту спрямовано 15,9 млн.грн., на розвиток житлово-комунального господарства громади спрямовано 73,7 млн.грн.

На будівництво та регіональний розвиток у 2023 році витрачено 22,1 млн.грн. В 2023 році в Коростенській МТГ фінансувалось 30 місцевих програм, на їх реалізацію використано 449,4 млн.грн.

Показники	2022 р. факт	2023 р. план	2023 р. факт	2023 р. у % до 2022 р.
Бюджет громади				
Доходи бюджету громади, всього млн. грн., в тому числі:	659,2	1062,0	1178,2	178,7
Доходи бюджету громади (без трансфертів з держбюджету), млн. грн.	486,6	841,6	958,7	197,0
Обсяг бюджету розвитку, млн. грн.	1,1	24,5	9,1	827,3
Питома вага бюджету розвитку у загальному обсязі бюджету громади, %	0,2	2,3	0,8	
Офіційні трансферти, млн. грн.	172,7	220,4	219,5	127,1
ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ				
Видатки бюджету громади, млн. грн., всього	655,7	1 117,0	1 026,0	156,5
Державне управління, млн. грн.	71,9	80,4	77,1	107,2
Правоохоронна діяльність та забезпечення безпеки держави, млн. грн.	7,4	15,7	14,4	194,6
Освіта, млн. грн.	388,2	493,6	471,0	121,3
Охорона здоров'я, млн. грн.	41,6	100,7	86,2	207,2
Соціальний захист та соціальне забезпечення, млн. грн.	40,2	47,2	43,0	107,0
Житлово-комунальне господарство, млн. грн.	30,6	75,4	73,7	240,8
Культура і мистецтво, млн. грн.	22,8	27,0	25,0	109,6
Засоби масової інформації, млн. грн.	3,9	4,5	4,5	115,4
Фізична культура і спорт, млн. грн.	12,8	16,0	15,9	124,2
Будівництво та регіональний розвиток, млн. грн.	0,2	30,5	22,1	11 050,0
Транспорт, дорожнє господарство, зв'язок, телекомунікації та інформатика, млн. грн.	19,9	62,7	59,1	297,0
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю, млн. грн.	7,9	163,3	134,0	1 696,2

8. Інвестиційна діяльність

Реалізація більшості інвестиційних процесів на території громади в 2023 році були призупинені, в зв'язку з військовою агресією рф проти України, яка розпочалася ще в 2022 році.

Одне із найважливіших завдань, яке стоїть сьогодні перед міською владою – це нарощення інвестицій в економіку громади, підвищення її конкурентоспроможності, активізація інвестиційної діяльності, забезпечення сталого розвитку територіальної громади.

На початку звітнього року оновлено інформацію про актуальні інвестиційні пропозиції, земельні ділянки, виробничі приміщення. Оновлений та розміщений на сайті міської ради інвестиційний паспорт Коростенської міської територіальної громади.

Незважаючи на складну ситуацію в країні продовжується облаштування території індустріального парку «Коростень» для будівництва нового промислового об'єкту, для подальшого розширення деревообробного кластеру, а також інших галузей визначених Концепцією індустріального парку. Забудовано вже 46,5% (або 19,64 га) території парку. Обсяг інвестицій залучених для облаштування та функціонування ІІ «Коростень» в 2023 році становив 222,8 млн.грн.

З метою подальшого розвитку індустріального парку «Коростень» та інших промислових виробництв розробляється проект будівництва під'їзної дороги для великогабаритного транспорту до індустріального парку «Коростень» орієнтовною вартістю в цінах 2023 року 100 тис.грн.

В серпні 2023 року з громадами Коростенського району підписано Меморандум про співпрацю з метою об'єднання зусиль для реалізації проектною ідеї «Будівництво регіонального полігону».

В звітньому році громада має досить успішний досвід залучення грантових коштів від міжнародних організацій. Основні напрямки проектною діяльності - енергозберігаючі технології та відновлювальні джерела енергії, соціальний розвиток, підтримка малого та середнього підприємництва, підтримка незахищених верств населення.

У 2023 році Коростенська міська територіальна громада брала участь у багатьох проектах таких як USAID «ГОВЕРЛА», GIZ, Асоціація міст України, Асоціацією малих міст України, Клубом Мерів, ПРООН, UNICEF, U-LEAD з Європою, Угода Мерів.

9. Розвиток підприємництва

На території Коростенської міської територіальної громади налічується 3825 суб'єктів господарювання, з них 886 юридичні особи та 2601 фізичних осіб-підприємців (з них 45 самозайняті).

В 2023 році відбулося поживлення підприємницької діяльності. Зареєстровано 30 (в 2022 .р – 35) та припинено діяльність 19 (в 2022 році – 13) юридичних осіб. Зареєстровано 552 (в 2022 р – 338 осіб) фізичних особи-підприємця та припинено діяльність 268 (в 2022 р – 589 осіб) (в основному ті які працювали на міських ринках та підприємці пенсіонери).

В населених пунктах Коростенської міської територіальної громади підприємництво представлене малим бізнесом в сфері торгівлі та наданні послуг громадського харчування. Фермерське та сільське господарство розвивається у с.Мединівка (ФГ «Кучер і Мед»), с.Стремигород (ТОВ «Зоря-Стремигород»), с.Бежи (ФГ «Коростень молоко»), с. Холосне 14 (ТОВ «Український Харчовий Альянс ЕКО»), с.Грозине (ТОВ «ДФУ АГРО»), с. Михайлівка (ТОВ «Ниви Полісся»).

Надходження до бюджету громади від сплати єдиного податку становлять 58,8 млн. грн., що на 13,3 млн. грн. більше очікуваного показника та на 10,3 млн. грн. більше показника 2022 року. Приріст суми надходжень від сплати єдиного податку пояснюється збільшенням доходів у звітному періоді підприємств III-IV групи.

На жаль призупинив діяльність Коростенський Центр підтримки підприємництва, в зв'язку з дією в країні воєнного стану (безпекові заходи) та відсутність кваліфікованих кадрів які б могли забезпечити якісну та ефективну консультаційну підтримку. В основному інформація до підприємців доводиться через офіційну сторінку Коростенської міської ради та в соціальних мережах .

В зв'язку з ситуацією в країні не проводились конкурси на визначення кращого підприємця року, кращого працівника торгівлі і громадського харчування. Призупинена діяльність проекту для школярів «Школа підприємництва для учнівської молоді».

В зв'язку з обмеженістю коштів, а також наявністю значної кількості грантових програм для малого та середнього бізнесу не виділялись кошти на фінансову підтримку суб'єктів господарювання шляхом часткового відшкодування з бюджету відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого та середнього підприємництва для реалізації бізнес-проектів.

Корисна інформація, заходи та семінари для підприємців публікувались на сторінці Управління економіки в соціальній мережі Facebook та на офіційному сайті Коростенської міської ради.

Підприємці громади в звітному році приймали участь в проекті «Створення нових експортно-логістичних можливостей для МСП у Ковелі та громадах-партнерах (Здолбунів, Жмеринка, Коростень)», метою якого було створення кращих умов для розвитку українських малих і середніх підприємств, підтримка інновацій та стимулювання експорту, що є шляхом до сталого й рівномірного економічного зростання.

На жаль, війна й досі триває, але податкові послаблення, які були запроваджені законодавцями, щоб полегшити функціонування бізнесу в цей нелегкий час, серйозно переглянули.

Документальні планові перевірки, які з 2022 року були призупинені, відновились з 01.08.2023 р. для обмеженого кола платників. А саме до плану-графіка проведення документальних планових перевірок можуть бути

включені виключно платники податків які здійснюють діяльність у сфері виробництва та/або реалізації підакцизної продукції, у сфері організації та проведення азартних ігор в Україні (гральний бізнес), які надають фінансові, платіжні послуги.

Закон про РРО/ПРРО був прийнятий ще до повномасштабної війни в Україні. На період дії воєнного стану в Україні, штрафні санкції, передбачені Законом про РРО, не застосовувались. Однак починаючи з 1 жовтня 2023 року усі фізичні особи-підприємці, які є платниками єдиного податку другої-четвертої груп, мають використовувати РРО.

10. Торгівля, громадське харчування та побутові послуги

Споживчий ринок Коростенської громади протягом 2023 року адаптувався до ситуації в країні, однак, ще не досяг довоєнного рівня.

Роздрібний товарообіг, розрахунково, зменшиться протягом року на 10% в порівняних цінах. Введення в експлуатацію нових об'єктів торгівлі не відбулося.

Спостерігається звуження асортименту та зміна власників діючих закладів торгівлі та побутового обслуговування, нестача кваліфікованих працівників.

15% суб'єктів підприємницької діяльності зменшили виплату заробітної плати. Зменшення платоспроможності громадян сповільнило інфляцію на споживчі товари до 10% у річному вимірі (розрахунково).

Протягом 2023 року у громаді спостерігається збільшення об'єктів мережевої торгівлі вживаними товарами, аптечними та дешевими товарами непродовольчої групи, а також м'ясними виробами вітчизняного виробника.

В звітному році велись будівельні роботи на двох об'єктах – в майбутньому торгових центрах, загальною площею до 3-х тисяч метрів квадратних.

11. Житлово-комунальне господарство

Протягом 2023 року здійснювались ряд заходів, які в основному були направлені на покращення стану об'єктів благоустрою; підвищення рівня освітленості вулиць; підтримання належного фітосанітарного стану зелених насаджень на території населених пунктів громади та інше.

Запланований обсяг фінансування заходів, які були передбачені Програмою для реалізації у 2023 році, складав 141,9 млн.грн., фактично реалізовано та профінансовано заходів на 85,5 млн. грн., в тому числі 8,0 млн.грн. – з державного бюджету (субвенція на проведення капітального ремонту дороги по вул. Ковельська).

На утримання та поточний ремонт мереж вуличного освітлення виконані заходи на 8,0 млн.грн., а саме:

- ремонт мереж вуличного освітлення на 36 вулицях міста та на пішохідному мосту в районі мікрорайону «Бровар» загальною протяжністю 2785 м.п;

- встановлення реле часу для увімкнення вуличного освітлення в населених пунктах: с. Михайлівка, с. Кожухівка, с. Ключеве, с. Грозине, с. Вороневе, с. Бехи, с. Васьковичі та підключення вуличного освітлення в останніх трьох населених пунктах;

- монтаж мереж вуличного освітлення по вул. С. Кемського, вул.1 Травня;

- відремонтовано та замінено ліхтарів – 60 шт, замінено ламп – 18 шт.

Для забезпечення роботи вуличного освітлення та світлофорних об'єктів міста закуплено 688 тис.кВт/год електроенергії на суму 3,8 млн. грн.

З метою скорочення рівня споживання та витрат на оплату електроенергії укладено енергосервісний договір за об'єктом енергосервісу «Система зовнішнього (вуличного) освітлення м. Коростень». В рамках енергосервісного договору по місту замінено на енергоефективні 2111 світильників.

На утримання та догляд зелених насаджень, квітників та газонів з бюджету громади профінансовані заходи на 3,9 млн.грн.: видалено 370 аварійних дерев; омолодження та санітарне обрізування дерев – 165 шт; видалення чагарників – 5577 шт; викошування газонів – 134 тис.м²; стрижка живоплоту – 16 тис.м²; догляд за квітниками – 2,3 тис.м²; висаджування квітів – 0,6 тис.м²; посів насіння та пікірування розсади, висаджування квітів та їх полив, тощо.

На утримання та поточний ремонт об'єктів благоустрою громади використано 4,6 млн.грн. На утримання та поточний ремонт об'єктів та елементів благоустрою громади, встановлення МАФів протягом року витрачено 1,4 млн.грн. За ці кошти КВГП проведено: поточний ремонт сходинок біля пам'ятника «Козаку»; демонтаж каркасу на фонтані, підключення декоративних світильників із символікою України, ремонт та олійне фарбування МАФів, в тому числі після проявів вандалізму по вулицям Грушевського та І.Франка; ремонт тротуарної плитки по вул. Героїв Чорнобиля площею 115,5 м², асфальтування майданчиків для збору ТПВ по місту.

На утримання та прибирання парків та скверів профінансовано заходів на 3,2 млн.грн., а саме: вивіз сміття в обсязі 2468,5 м³, улаштування гранітної плитки та укріплення набережної в парку «Древлянський»; ремонт пам'ятника Князю Малу та плитки біля пам'ятника; ремонт дерев'яних веж при вході в парк зі сторони Коростенського міського ліцею №2; поточний ремонт бювету після наслідків бомбардувань; поточний ремонт обеліску воїнам-інтернаціоналістам, влаштування тротуарної плитки; демонтаж пам'ятника М. Островського; фарбування МАФів; встановлення урн;

встановлення декоративного арочного настилу через рівчак в районі пішохідного мосту.

Утримання та поточний ремонт кладовищ. В 2023 році профінансовані заходи в сумі 4,1 млн.грн. На всіх кладовищах громади виконувались роботи по видаленню чагарників та вивозу сміття загальним обсягом 5,6 тис. м³.

Проведені роботи для облаштування алеї загиблих воїнів, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України: влаштування дороги до алеї, встановлення огорожувальних напівсфер, встановлення намогильних споруд, заміну прапорів, тощо.

Проведено захоронення 47 одиноких громадян та осіб, що мають право на безоплатне поховання, використано 182,0 тис.грн.

На технічне обслуговування та поточний ремонт мереж зливної каналізації використано 600,0 тис.грн. Технічне обслуговування мереж зливної каналізації виконано на суму 250,0 тис.грн. за наступними адресами: вул. Героїв Майдану, вул. С.Кемського, вул. Базарна площа, перехрестя вулиць І. Котляревського та Черемушки, вул. Грушевського.

Здійснено прочистку мереж зливної каналізації по місту за допомогою спецтехніки загальною протяжністю 322 м.п. Поточний ремонт мереж зливної каналізації виконано на суму 350,0 тис.грн., а саме: проведено ремонт 20 колодязів, встановлено додаткові труби зливної каналізації по вул. Залізнична та вул. І. Тарнавського, прокладено нову мережу зливної каналізації по вул. 8 Березня протяжністю 60 м.п, замінено аварійні ливневоприймальники на нові з бетонуванням оголовків.

Забезпечення належного стану доріг та тротуарів для безпечного руху транспорту та пішоходів. По даному напрямку в 2023 році з бюджету громади профінансовані заходи на загальну суму 53,7 млн.грн., в тому числі на поточний ремонт вулично-дорожньої мережі витрачено 42,3 млн.грн.

Виконано наступні роботи: ямковий ремонт доріг площею 19,5 тис.м², в тому числі 3 тис.м² – вулиці населених пунктів старостинських округів, асфальтування доріг на вулицях та провулках міста Коростень площею 29,5 тис.м²; профілювання вулиць та провулків громади площею 1046,6 тис.м², в тому числі вулиці міста, мікрорайони площею 388,2 тис.м² та вулиці старостинських округів площею 658,4 тис.м².

На проведення поточного ремонту дорожнього покриття в с. Сарновичі витрачено 1,5 млн.грн, (3,6% від загальної суми складають кошти обласної субвенції).

На утримання вулично-дорожньої мережі використано 10,5 млн.грн. Проводилося прибирання вулиць від дорожнього змету, зимове і літнє утримання доріг, нанесено дорожню розмітку на вулицях міста, проведено ремонт світлофорних об'єктів в кількості 48 шт., виконано демонтаж світлодіодних плат на світлофорних об'єктах, виконано демонтаж стійок підсвітки пішохідних переходів, ремонт приладів відліку часу на світлофорних об'єктах. Встановлено та замінено 19 дорожніх знаків.

З метою зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод КВГП розробило схему змін в організації дорожнього руху для встановлення «лежачого поліцейського» на перехресті вул. Шолом-Алейхема та Мельника, наразі зазначена схема знаходиться на погодженні в органах Нацполіції.

У звітному році не здійснювалась підтримка громадських організацій у сфері захисту та утримання безпритульних тварин, той же час підтримка та стерилізація безпритульних тварин (175 собак) здійснювалась шляхом залучення підрядної спеціалізованої організації.

В рамках Програми розвитку житлово-комунального господарства Коростенської міської територіальної громади в 2023 році реалізовано та профінансовано з бюджету громади заходи на загальну суму 94,9 млн.грн. (або 76,7% до запланованого рівня). Власні кошти комунальних підприємств склали лише 4,8 тис.грн. (3,3% до запланованого рівня). З державного бюджету кошти на реалізацію Програми не надходили.

Водопровідне та каналізаційне господарство.

В 2023 році з бюджету громади профінансовані заходи в сумі 10,2 млн.грн. На будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних мереж витрачено 3,0 млн.грн. За ці кошти проведено капітальні ремонти напірної каналізаційної мережі по вул. С. Кемського протяжністю 127 м.п. та каналізаційної мережі в районі житлового будинку №29 по вул. Грушевського протяжністю 12 м.п.

На капітальний ремонт 5-х фільтрів та дренажної системи на очисних спорудах водопроводу витрачено 1,4 млн.грн. на реконструкцію, капітальний ремонт КНС, ОСК, а саме прочистку бункерів на 4-х КНС витрачено 0,5 млн.грн. Придбано 18 підземних пожежних гідрантів на суму 465,0 тис.грн.

На реконструкцію систем централізованого водопостачання. «Нова» фільтрувальна станція м. Коростень. Хлораторна №1 та №2 (заміна технічно зношеного устаткування з переходом на гіпохлорит натрію») профінансовано лише 345,0 тис.грн. для розробки ПКД по даному проєкту.

На капітальний ремонт та придбання 27 засувок, поворотних затворів, шиберів на об'єктах КП «Водоканал» та КП «Грозинське» витрачено 3,0 млн.грн. Проведено капітальний ремонт із заміною водонапірної вежі с. Михайлівка Коростенського району.

З метою впровадження автоматизованої системи комерційного обліку електричної енергії придбано та встановлено 30 лічильників комерційного обліку електроенергії в на об'єктах КП «Водоканал».

Теплопостачання.

В 2023 році профінансовані заходи в сумі 4,5 млн.грн.

Замінено 74 м.п. теплової мережі по котельні по вул. Шевченка, 8-В та реконструйовано теплову камеру між житловими будинками по вул. Шевченка №6 та №8 (1,6 млн.грн.).

Проведена реконструкція, капітальний ремонт котелень, теплових пунктів, витрачено кошти в сумі 2,9 млн.грн..

Реконструкція, капітальний ремонт об'єктів житлового фонду

По даному напрямку в 2023 році з бюджету громади профінансовані заходи на загальну суму 1,0 млн.грн. з них 947,8 тис.грн. витрачені на проведення капітальних ремонтів 5-ти ліфтів в 3-х багатоквартирних житлових будинках, решта 48,0 тис.грн. – відшкодування відсотків в рамках порядку відшкодування з міського бюджету відсоткових ставок за кредитами, залученими ОСББ міста Коростень. В звітному році відшкодування відсотків проводилось по 8 Компенсаційним угодам.

12.Навколишнє природне середовище

В звітному році опрацьовано ряд документів екологічного спрямування: екологічний паспорт територіальної громади на 2023 рік, Комплексний план організаційних заходів з охорони навколишнього природного середовища Коростенської міської територіальної громади на 2024 рік, результати моніторингу наслідків виконання документа державного планування «Програми охорони навколишнього природного середовища Коростенської міської територіальної громади на 2022-2026 роки» за 2023 рік, затверджено новий Перелік елементів екологічної мережі Коростенської міської територіальної громади.

Проводиться постійна робота з моніторингу якості повітря, води, норм радіаційного фону, стану та рівня води у річці Уж.

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» проведено СЕО для прогнаних документів, а саме:

- проект Програма економічного і соціального розвитку Коростенської міської територіальної громади на 2024 рік

- детальний план території для розміщення автозаправного комплексу по вул. Грушевського.

- детальний план території ля розміщення об'єктів з переробки відходів та будівництво регіонального полігону твердих побутових відходів за межами с.Ключеве

- детальний план території нового кладовища поза межами населених пунктів Коростенської міської територіальної громади (колишня територія Бехівської сільської ради)»

Протягом 2023 року надійшло та опрацьовано 11 звернень громадян щодо порушення охорони навколишнього середовища або загрози стану довкілля.

В місяцях масового відпочинку людей проводилась очистка річки від водоростей та водяного горіха починаючи з району Бровара, Водоканалу, пляж району Винзаводу, міський пляж в районі вулиці Горького, пляж біля Червоної гірки, район РЕМа та гідроспоруди, Пашин та Шатрища.

13. Демографічна ситуація

В зв'язку з тимчасовим закриттям доступу до офіційної статистики, наявна інформація про кількість населення громади на 01.01.2022 року, яка становить 71,5 тис. осіб, в тому числі 61,5 тис. осіб міського населення, 10,0 тис. осіб сільського населення.

В звітному році відділом реєстрації місця проживання в 2023 році прийнято та опрацьовано 17,5 тис. звернення громадян, з них - з питань реєстрації/зняття з реєстрації 3594 звернень (2874 заяв на реєстрацію місця проживання та 720 заяв на зняття з реєстрації місця проживання).

Якщо детальніше проаналізувати міграцію осіб по місту Коростень то маємо наступний вигляд:

1305 осіб – зареєстровані в нашому місті з інших населених пунктів,

552 особи – зняті з реєстрації в інші населені пункти,

159 осіб – зняті з реєстрації по смерті (зняті по свідоцтву про смерть за заявами).

1170 осіб – перереєструвала місця проживання в межах міста,

399 дітей – зареєстровано вперше,

9 осіб – зняті по рішенням суду,

На території Коростенської громади зареєстровано 2751 внутрішньо переміщених осіб з них 739 діти, 469 - пенсіонери.

За інформацією наданою Коростенським відділом державної реєстрації актів цивільного стану в 2023 році в Коростенській громаді народилось – 580 немовлят, померло – 1762 особи.

14. Зайнятість населення

Сфера зайнятості продовжує адаптуватися до нових викликів у бік підвищення ефективності активних програм та доступності надаваних послуг. Зокрема, змінилися підходи до умов, тривалості та розмірів виплати допомоги по безробіттю. Нові принципи призначення виплат заохочують до тривалого та легального працевлаштування, адже тривалість отримання допомоги по безробіттю визначається залежно від страхового стажу. В той же час під час дії воєнного стану тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 90 календарних днів.

Протягом 2023 р. послугами служби зайнятості скористалося 1700 осіб (в 2022 році 2621 особи) в т.ч. 1615 безробітних. Протягом звітного періоду за сприяння центру зайнятості працевлаштовано 675 незайнятих громадян в т.ч. 590 безробітних. Рівень працевлаштування 40% (в 2022 році – 45%).

Працевлаштовано 29 осіб з числа вимушено переміщених осіб з наданням компенсації роботодавцям на оплату праці протягом 2 місяців з дня працевлаштування у розмірі мінімальної заробітної плати.

Для підвищення конкурентоздатності громадян на ринку праці та відповідно до потреб роботодавців у працівниках конкретних професій, професійним навчанням охоплено 84 безробітних.

Застрахованим особам розмір допомоги по безробіттю визначається у відсотках до їх середньої заробітної плати (доходу), залежно від страхового стажу, але під час дії воєнного стану максимальний розмір допомоги по безробіттю не може перевищувати розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року.

У громадських роботах та інших роботах тимчасового характеру брали участь 54 безробітних. На оплату праці за період участі в громадських роботах витрачено 649,8 тис.грн. в т.ч. 324,9 тис.грн. кошти бюджету територіальної громади.

З метою ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру, що виникли в період воєнного стану та їх наслідків в 2023 році організовано проведення суспільно корисних робіт для безробітних громадян. За звітний період прийняло участь 100 безробітних на оплату праці витрачено 490,5 тис.грн. Працівників було задіяно у виконанні таких видів робіт: «Добробат» оборонного напрямку, облаштування блокпостів, патрулювання міста, охорона адміністративних приміщень, ліквідація пошкоджень на об'єктах.

Для представників малого та середнього бізнесу на розвиток та розширення бізнесу за Державними програмами надаються мікрогранти у сумі до 250 тис грн. 16 представників міста подали документи та пройшли конкурсні відбори для отримання даних грантів. Ними планується створити 30 нових робочих місць.

Видано 45 ваучерів на навчання за новими професіями та спеціальностями. Особливо користується попитом навчання на «Робітника фермерського господарства», а також нова спеціальність «Психолог».

Протягом року проводилось інформування як населення так і роботодавців щодо дотримання норм трудового законодавства та легалізації трудових відносин, як запоруки соціального захисту найманих працівників.

Основні показники розвитку	2022 р. звіт	2023 р. прогноз	2023 р. звіт	2023 р. у % до 2022 р
Вивільнення працівників, осіб	106	103	25	23
Пропозиція робочої сили, осіб	596	340	340	57
Попит робочої сили, осіб	246	246	504	204
Навантаженість на одне робоче місце	3	2,4	0,5	16
Середній розмір виплати по безробіттю, грн.	4383,0	3211,0	4158,0	95
Чисельність громадян, які скористалися послугами центру зайнятості	2621	2080	1700	65
Чисельність безробітних громадян, які перебували на обліку в центрі зайнятості: - протягом періоду	2217	1952	1615	61

- станом на 01.01.21 (01.01.22, 01.01.23)	340	783	299	88
Працевлаштовано за сприянням центра зайнятості незайнятих громадян:	993	680	675	68
- безробітних, у т.ч.	775	612	590	76
- молодь	579	210	181	65
- тимчасово переміщених	43	26	31	72
- учасники бойових дій	14	15	2	14
Центром зайнятості надано - профорієнтаційних послуг, особам	2516	1996	1632	64
Усього проходило профпідготовку, перепідготовку або підвищення кваліфікації за направленням центру зайнятості	110	106	84	76
Залучено до участі в оплачуваних громадських роботах, осіб	68	48	54	79
	341,8	319,55	324,9	95

Оновлений ресурс для шукачів роботи та роботодавців «Єдиний портал вакансій» з вдосконаленим алгоритмом пошуку роботи за професією, доступний для всіх шукачів роботи та відкриває широкі можливості швидкого пошуку актуальних вакансій.

Порталом можна користуватись з будь-якого мобільного пристрою, а інформацію про роботу можна знайти відповідно до регіону, галузі та очікуваного рівня зарплат. Завдяки спільним зусиллям Міністерства економіки України, Державної служби зайнятості та провідних українських сайтів з пошуку роботи (Work.ua, robota.ua, novarobota.ua, PidBir, grc.ua – сайт з пошуку роботи, ua.Jooble.org) десятки тисяч робочих місць доступні для кожного. Єдина база даних оновлюється в режимі реального часу.

15. Грошові доходи та заробітна плата

Згідно звітних даних НБУ доходи населення у 2023 році повернулися до зростання як у номінальному (на 17,1%), так і в реальному (на 3,5%) вимірах, тобто навіть з врахуванням інфляції.

В той же час загальний фонд оплати праці по громаді у 2023 році становив 2 865,0 млн.грн., що на 69,5 млн.грн. (або 2,4%) менше 2022 року.

З 01.01.2023 року місячні розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб становить 2589 грн. (в 2022 році – 2393 грн.) та мінімальної заробітної плати - 6700 грн. (в 2022 році – 3500 грн.). В 2023 році середня заробітна плата в громаді склала 13 300 грн.

Протягом 2023 року для вирішення проблеми легалізації виплати заробітної плати здійснено понад 200 перевірок суб'єктів господарювання щодо дотримання ними законодавства з праці.

16. Соціальний захист населення

Одним з головних напрямків соціального захисту населення в 2023 році є підтримка усіх верств населення.

Спільно з міжнародними проектами та партнерами громади протягом звітного року жителям громади надавалась грошова, гуманітарна (продукти харчування, одяг) благодійна допомога (медикаменти, засоби гігієни) та інше.

В 2023 році соціальний захист населення здійснювався відповідно до заходів «Комплексної програми «Турбота» Коростенської міської територіальної громади на 2022-2026 роки». Загальна сума використаних коштів в 2023 році на реалізацію заходів Програми щодо соціального захисту населення становить 5 671,0 тис.грн. Кошти спрямовувались на відшкодування пільг на житлово-комунальні послуги особам з інвалідністю по зору 1 та 2 груп, 50-процентної знижки на житлово-комунальні послуги членам сімей загиблих військовослужбовців, учасників бойових дій в зоні проведення АТО/ООС, вартості за придбання та встановлення споруд на могилах загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, виплата фізичним особам за надання соціальних послуг громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги, виплата матеріальної допомоги малозабезпеченим особам, допомоги на поховання непрацюючих осіб, відшкодування витрат на поховання загиблих військовослужбовців Збройних Сил України в зв'язку з військовою агресією російської федерації, надання фінансової підтримки ГО «Коростенська міська організація Товариства Червоного Хреста України».

Також в 2023 році реалізовувалась Програма соціальної підтримки Захисників і Захисниць України по Коростенській міській територіальній громаді на 2023-2025 роки щодо соціального захисту Захисників і Захисниць України та членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України. Загальна сума використаних коштів в 2023 році на реалізацію заходів даної Програми становить 771,7 тис.грн.

Основні показники розвитку (Коростенська МТГ)	2022 р. звіт	2023 р. прогноз	2023 р. звіт	2023 р. у % до 2022 р.
Кількість одержувачів допомоги на дітей згідно з Законом України “Про державну допомогу сім'ям з дітьми”, осіб	2618	2000	1435	0,548
Кількість одержувачів державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, осіб	409	663	686	167
Кількість одержувачів тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, осіб	14	26	32	2,20

Кількість одержувачів державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам, осіб	1120	1150	1138	1.016
Кількість одержувачів компенсаційних виплат – фізичних осіб, які надають соціальні послуги інвалідам та громадянам похилого віку, осіб	60	60	61	1.01
Видатки бюджету на надання допомоги сім'ям з дітьми, млн. грн.	69,508	50,810	61,507	0,884
Видатки бюджету на надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, млн. грн.	22,016	18,597	17,711	0,804
Видатки бюджету на надання тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, млн. грн.	0,203	0,651	0,815	4.014
Видатки бюджету на надання державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства і дітям-інвалідам, млн. грн.	39,691	58,196	39,041	0.983
Видатки бюджету громади на надання компенсаційних виплат – фізичним особам, які надають соціальні послуги інвалідам та громадянам похилого віку, млн. грн.	0,870	1,405	1,246	1.432

17. Соціальна робота із сім'ями, дітьми та молоддю

Протягом 2023 року проводилась відповідна робота щодо соціального захисту дітей, запобігання дитячій безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень.

Забезпечення додержання вимог законодавства щодо встановлення опіки та піклування над дітьми, їх усиновлення, влаштування в дитячі будинки сімейного типу, прийомні та патронатні сім'ї. Нині в міській територіальній громаді:

- перебуває на первинному обліку в службі у справах дітей 165 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- проживає на території 117 підопічних дітей та 28 усиновлених;
- діють 9 дитячих будинків сімейного типу та 5 прийомних сімей, в яких виховуються 77 дітей;
- створена патронатна сім'я.

Постійно оновлюється єдиний електронний банк даних щодо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; дітей, які виховуються в сім'ях, в яких батьки ухиляються від виконання батьківських обов'язків (всього 406 дітей).

Створено реєстр житла дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Мають житло на праві власності 20 дітей, на праві користування 133 дітей, не мають житла 12 дітей. Призначена опіка над житлом 20

підопічними. Перебувають на квартирному обліку 16 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком від 16 до 18 років.

Протягом року допомогли 12 дітям, які набули статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, в отриманні державної соціальної допомоги та пенсії в разі втрати годувальника.

Обстежені умови проживання дітей, які знаходяться під опікою та піклуванням (71 родини) та перебувають в ДБСТ і ПС (77 дітей).

Підготовлені висновки про стан утримання, навчання та виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, над якою встановлено опіку, піклування (103 дітей).

На обліку перебуває 216 дітей із 98 родин, які перебувають у складних життєвих обставинах. Протягом року в усіх родин обстежені умови проживання, а в разі необхідності по кілька разів. В 2023 році 3 батьків з 3 сімей позбавлені батьківських прав відносно 3 дітей. 46 батьків притягнуті до адміністративної відповідальності за ухилення від виконання батьківських обов'язків. Протягом року проведено 30 загальноміських профілактичних рейди, під час яких виявлено 49 дітей.

В міському центрі соціальної підтримки дітей та сімей «Віри, Надії, Любові» 54 дитини отримали відповідну допомогу.

18. Охорона здоров'я населення

Первинна медична допомога населенню громади надається в повному обсязі відповідно до наказу МОЗ України. Укладено 51,8 тис. декларації з пацієнтами, що складає 72,5% від наявної кількості населення Коростенської територіальної громади.

Працює попередній електронний запис пацієнта на прийом до сімейного лікаря, ведеться електронна карта пацієнта, виписується електронний рецепт по програмі «Доступні ліки» (серцево-судинні захворювання, цукровий діабет, бронхіальна астма), здійснюються щеплення згідно Календаря щеплень, проводиться лабораторна діагностика та інструментальна діагностика, зокрема електрокардіографія, отоскопія, офтальмоскопія, а також вимірювання гостроти зору.

В 2023 році продовжувався процес вакцинації проти гострої респіраторної хвороби Covid-19, спричиненої коронавірусом SARS-COV-2.

В серпні звітного року укладено договір з НСЗУ за пакетом «Супровід і лікування дорослих і дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги», який надається в повному обсязі.

Проведено поточні ремонти приміщень поліклінічного корпусу дитячої поліклініки вул. Грушевського 7.

В рамках проєкту UNICEF «Впровадження універсальної прогресивної моделі патронажу вдома дітей до 3-річного віку» отримало в користування

автомобіль для покращення надання первинної допомоги дітям до 3-річного віку.

Закупівля товарів, робіт і послуг здійснюється через систему «Прозорро», що дозволило зекономити кошти в розмірі 374,5 тис. грн.

Основні показники розвитку	Од. виміру	2022 р. факт	2023 р. факт	2023 р у % до 2022 р
Забезпеченість лікарями загальної практики сімейної медицини	осіб	44,5	40,25	90,5
Частка населення, що отримує медичну допомогу у сімейних лікарів	%	72	72,5	100,7
Кількість лікарських відвідувань	тис.	161	213	133
Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу	осіб	27	27	100
Кількість хворих з уперше в житті виявленим діагнозом злоякісного новоутворення		201	265	131,8
Забезпечення повноти охоплення профілактичними щепленнями	%	85	85	100
Кількість прикріпленого населення на 1 штатну посаду лікаря, який надає первинну медичну допомогу	розрахунок	1631	1776	108,9

В структурі КНП «Коростенська центральна міська лікарня КМР» в 2023 році відбулися певні зміни які мають розширити та покращити якість надання медичних послуг.

Структура лікарні складається з 17 відділень та має ліжковий фонд цілодобового стаціонару в кількості 380 ліжок.

Протягом року в зв'язку з відсутністю штату, змінами (розширенням) профілю в структурі лікарні відбувалися зміни, а саме введено «Кабінет невролога дитячого», створено підрозділ «Відділення малоінвазивних методів діагностики, лікування та пластичної хірургії», виключено «Госпрозрахунковий відділ: зубопротезна лабораторія», «Кабінет лікаря-хірурга-проктолога» в зв'язку з відсутністю штату.

Лікарня за рік поповнилася новими фахівцями: лікарі з медицини невідкладних станів, лікар-анестезіолог, лікар з УЗД, лікар-кардіолог, лікарі-педіатри-неонатологи, лікарі-стоматологи, лікарі-хірурги, лікар-уролог.

Вперше в історії лікарні:

- здійснено забір донорських органів (серце та нирки) для подальшої трансплантації, які дали шанс на повноцінне життя іншим людям;
- проведено однополюсне ендопротезування кульшового суглоба при переломі шийки стегна;
- проведено нефректомію (операцію по видаленню нирки лапароскопічним методом), одну з найбільш серйозних операцій в урології;

Відділення реабілітації:

- створені умови для лікування, відновлення та реабілітації осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (посттравматичні синдроми, психологічна реабілітація);
- допомога хворим з хронічними захворюваннями нервової системи;
- реабілітація пацієнтів після отриманих політравм, переломів;
- реабілітація дітей з хронічними вродженими вадами;
- допомога пацієнтам, які втратили мову та мовлення після інсульту;
- допомога пацієнтам, які втратили можливість ковтання, дрібної моторики.

Травматологічне відділення:

- успішно проведена операція на хребті - транспедикулярна фіксація;
- Завдяки таким оперативним втручанням значно скорочується і реабілітаційний період пацієнта, виключаються всі можливі ускладнення при подібних переломах. Після таких операцій пацієнт на другий день вже починає сидіти, вставати, ходити.
- проведення операцій на шийному, грудному, поперековому відділах хребта.

Операційний блок урологічного відділення:

- проведення складних урологічних операцій:роблення камінців будь-якої щільності та локалізації в сечовидільній системі;лазерна енуклеація простати (лікування доброякісної аденоми простати).

Відділення малоінвазивних методів діагностики, лікування та пластичної хірургії:

- напрямки роботи відділення: лапароскопічна хірургія, лапароскопічна гінекологія, ендовідеохірургічні артроскопічні втручання, операції на судинах ніг;
- інноваційні методи діагностики та лікування патологій із застосуванням сучасних малоінвазивних та ендоскопічних технологій, які дозволяють досягнути прискороного одужання після операції за сучасними стратегіями.

КНП «Коростенська ЦМЛ КМР» визначена закладом першої хвилі для госпіталізації хворих на COVID-19. На даний час виділено 60 ліжок.

Спеціалістами амбулаторних підрозділів прийнято 206,6 тис.пацієнтів та проведено 1 282 відвідування на дому. В минулому році ці показники були значно нижчими. Проліковано хворих в цілодобовому стаціонарі 15,9 (12,1 в 2022 році), план використання ліжко-днів виконано на 93,8 % (72,3 %).

Завдяки ретельній підготовці, придбанню необхідного обладнання та залученню кадрів центральна лікарня уклала Договір про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій з Національною службою здоров'я України у кількості 23 пакети.

Фактична наявність медичного персоналу Коростенської центральної

міської лікарні обумовлена виробничою необхідністю. Штатна чисельність закладу становить 799,75 од.

Назва категорії посад	Кількість штатних посад станом на 01.01.23	Кількість штатних посад станом на 31.12.23	2023 р у % до 2022 р
Лікарські посади	179,0	192,5	107,5
Середній медичний персонал	327,25	336,75	103
Молодший медичний персонал	151,5	159,5	105,3
Спеціалісти (немедики)	34,25	41,75	121,9
Інший персонал	70,75	69,25	97,9
ВСЬОГО	762,75	799,75	104,8

19. Освіта та наука

Діяльність відділу освіти у 2023 році була спрямована на створення умов для безпечного перебування в закладах освіти дітей та працівників, забезпечення стабільної роботи закладів освіти в умовах воєнного стану з урахуванням безпекової ситуації, забезпечення доступу кожній дитині до дошкільної та повної загальної середньої освіти шляхом урізноманітнення форм її здобуття, забезпечення якості освітніх послуг та реалізації державних стандартів освіти.

В 2023 році у зв'язку з низькою наповнюваністю класів та груп проведено заходи з оптимізації мереж закладів освіти, а саме: ліквідовано Новаківську гімназію та Новаківський заклад дошкільної освіти відповідно організовано підвезення дітей до Малозубівщинського, Хотинівського ліцеїв і закладів дошкільної освіти; змінено тип та перейменовано Кожухівський ліцей КМР на Кожухівську гімназію КМР. У чотирьох ліцеях (КМЛ №3,11, Сарновицький ліцей, Холосненський ліцей) з 01.09.2023р. не відкрито 10-і класи денної форми навчання.

Таким чином мережа освіти складає 21 заклад загальної середньої освіти (2 гімназії та 19 ліцеїв), 28 закладів дошкільної освіти, 2 заклади позашкільної освіти.

Протягом 2023 року кількість учнів у закладах загальної середньої освіти зменшилася на 2,1%. На кінець звітної періоду в закладах загальної середньої освіти навчається 8342 учні в 376 класах. Заклади дошкільної освіти відвідує 1914 дітей.

Освітній процес у закладах дошкільної освіти здійснюється за очною формою, у закладах загальної середньої освіти - за змішаною формою навчання за умови забезпечення максимально можливої безпеки кожного здобувача та працівника закладу.

У закладах загальної середньої освіти організовано здобуття освіти за індивідуальними формами: педагогічний патронаж - 31 учень; сімейна форма - 193 учні; екстернат - 92 учні. 149 учнів 10-11 класів здобувають повну

загальну середню освіту за вечірньою формою у КМЛ №11, 20 учнів - за заочною формою.

Кількість переміщених учнів, які навчаються в закладах загальної середньої освіти - 963, з них зовнішньо переміщених учнів - 761, внутрішньо переміщених - 188. Для учнів, які знаходяться за кордоном, організовано навчання з використанням елементів дистанційних технологій. До закладів дошкільної освіти громади зараховано 89 дітей з числа внутрішньо переміщених осіб.

На кінець 2023 року позакласною та позашкільною освітою охоплено 3080 вихованців. На базі Коростенської дитячо-юнацької спортивної школи працює 6 відділень (42 групи), які відвідують 627 вихованців; Центр дитячої та юнацької творчості відвідують 1840 дітей.

У 2023 році базову загальну середню освіту здобув 801 учень, з них 61 учень одержав свідоцтво з відзнакою. Три випускники 9-х класів одержали свідоцтво про здобуття базової середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами.

Із 648 випускників 11-х класів, які здобули повну загальну середню освіту, 45 учнів нагороджено золотими та срібними медалями (32 та 13 відповідно).

За результатами основної сесії національного мультипредметного тесту 9 випускників з 6 закладів загальної середньої освіти громади отримали по 200 балів з одного предмета та відзначені грошовою премією від народного депутата Арешонкова В.Ю. Трьом випускникам вручено премію міського голови за високі результати у навчанні та активну життєву позицію.

У звітному періоді продовжено роботу щодо забезпечення рівного доступу до якісної освіти. Відповідно до потреб у 9 групах спеціального призначення виховуються й отримують корекційні послуги 93 дитини з порушеннями мовлення та вадами зору. У 21 закладі дошкільної освіти функціонує 43 інклюзивні групи, в яких охоплено інклюзивним навчанням 77 дітей з особливими освітніми потребами. 19 закладів загальної середньої освіти організовують інклюзивне навчання в 96 класах для 133 дітей з особливими освітніми потребами. У закладах дошкільної освіти обладнані 5 ресурсних кімнат, у закладах загальної середньої освіти - 12 ресурсних кімнат.

З метою забезпечення рівних умов для дітей з особливими освітніми потребами 5 закладів освіти обладнано поручнями на входах у приміщення. Контрастними обмежувальними смугами на сходах у приміщеннях облаштовані 11 закладів, звуковими сигналізаторами 1 заклад, сигнальними лампочками (маячками) 1 заклад. У 6 закладах освіти обладнано універсальні кабінки в туалетах для користування дітьми з інвалідністю.

У 2023 році для закладів дошкільної освіти придбано 4 ноутбуки на суму 76,6 тис.грн. для проведення корекційних занять з дітьми з особливими освітніми потребами.

У 2023 році продовжувалася робота щодо діджиталізації. 11 закладів освіти використовують в освітньому процесі електронні класні журнали та електронні щоденники. Усі заклади освіти підключені до мережі Інтернет, в звітному році проведено розведення мережі в приміщеннях освіти та збільшено кількість точок Wi-Fi, забезпечений доступ до мережі Інтернет у найпростіших укріпленнях.

На кінець 2023 року 87% педагогічних працівників забезпечені комп'ютерною технікою. 70% педагогів пройшли підвищення рівня цифрової компетенції і мають сертифікат щодо володіння цифровими технологіями. 7 закладів освіти повністю забезпечені ноутбуками для вчителів.

У 2023 році реалізовано крос-секторальний проєкт від Дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ - облаштування STEM хабу в Коростенському міському ліцеї №4 Житомирської області за сприяння ГО «Неурядова організація «Ін Тач Юкрейн Фундейшн»».

Воєнний стан та звільнення працівників у зв'язку з виходом на пенсію вплинули на кадрову політику закладів освіти громади.

На кінець звітного періоду у закладах дошкільної освіти працює 317 педагогічних працівників, у закладах загальної середньої освіти - 748 педагогів. Залишається актуальним питання наявності вакансій педагогічних працівників. Працевлаштовані у заклади освіти 15 педагогічних працівників та 22 працівники технічного персоналу з числа внутрішньо переміщених осіб.

Педагоги закладів освіти громади постійно удосконалюють та підвищують свій професійний рівень. У звітному періоді підвищили кваліфікацію на умовах регіонального замовлення за кошти місцевого бюджету - 219 педагогів; за кошти державного бюджету - 107 педагогів; за кошти фізичних осіб - 63 педпрацівники.

Протягом року здійснювалась психолого-педагогічна підтримка соціально вразливих категорій дітей, організовано пільгове харчування, надавалася гуманітарна допомога.

Одноразовим безоплатним гарячим харчуванням охоплено 6016 учнів 16 закладів загальної середньої освіти з числа осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи за рахунок державної субвенції. Для всіх учнів закладів загальної середньої освіти сільської місцевості та учнів з числа внутрішньо переміщених осіб в закладах освіти сільської місцевості організовано безоплатне харчування за кошти бюджету громади. Всього безоплатним гарячим харчуванням охоплено 6755 учнів.

У звітному періоді організовано підвезення 537 учнів та 86 педагогічних працівників до закладів освіти та у зворотному напрямку.

Парк шкільних автобусів громади нараховує 12 одиниць. З них у 2023 році відділом освіти придбано 2 шкільні автобуси та 2 мікроавтобуси на суму 9482,0 тис.грн., з них 1050,0 тис.грн. кошти державного бюджету.

Для забезпечення безпечних умов перебування учасників освітнього процесу у 34 закладах освіти облаштовані власні найпростіші укриття, 18 закладів освіти та 1 заклад позашкільної освіти (ДЮСШ) уклали угоди з іншими організаціями та приватними особами щодо використання їхніх підвальних приміщень під укриття учасників освітнього процесу. Всього облаштовано 59 найпростіших укриттів.

У п'яти закладах загальної середньої освіти (КМЛ №2, КМЛ №5, КМЛ №6, КМЛ №9 та Грозинському ліцеї та закладі дошкільної освіти №8 створено класи безпеки. Для класів безпеки придбано стенди на загальну суму 315,1 тис.грн.

Протягом 2023 року у закладах освіти громади проведено поточні ремонти на суму 11291,7 тис.грн. З них на поточний ремонт споруд цивільного захисту (укриття) використано 5035,1 тис.грн., на поточні ремонти приміщень, систем опалення, водопостачання та водовідведення, електромереж, заміну вікон – 6256,6 тис.грн.

Тривають роботи з модернізації закладів загальної середньої освіти КМЛ №7, КМЛ №5, КМЛ №9 в рамках проєкту «ECHO4SCHOOLS-UA: Ремонт/модернізація шкіл у постраждалих від війни регіонах» на загальну суму 39,726 млн.грн.

В рамках ініціативи «Спільно до навчання» від ЮНІСЕФ проведено ремонт укриття КМЛ №2 на суму 8,5 млн.грн.

Одним з актуальних питань залишається модернізація та осучаснення матеріально-технічної бази закладів освіти. З цією метою у 2023 році відділом освіти на 8,5 млн.грн. придбано за кошти бюджету громади:

- обладнання для їдальнь закладів загальної середньої освіти – 1263,1 тис.грн.; сковорідки, форми силіконові, чайники, рушники для закладів дошкільної освіти – 156,3 тис.грн.
- електротехнологічне обладнання для закладів дошкільної освіти 103,5 тис.грн.
- 39 інтерактивні панелі для закладів загальної середньої освіти 3792,6 тис.грн.;
- комп'ютерну техніку для закладів освіти громади 937,4 тис.грн.;
- окуляри віртуальної реальності для STEM хабу КМЛ №4 244,0 тис.грн.;
- кабінети хімії, фізики, біології – на суму 1 992,4 тис.грн.

Вжито заходів щодо забезпечення безпеки життєдіяльності у закладах освіти громади.

20. Культура, туризм, екскурсійна діяльність

В рамках Програми розвитку культури і туризму Коростенської МТГ на 2022 -2026 роки з урахуванням ситуації, що склалась в наслідок збройної агресії росії та з дотриманням норм безпеки, більша частина заходів проводиться в онлайн площині - всі заходи були змістовно наповнені,

проведені на високому рівні та знайшли своє відображення в соціальних мережах.

Проведено відзначення 12 державних свят та покладань квітів, 7 мітингів до пам'ятних дат, 15 загальноміських заходів та благодійних акцій, 7 заходів в сільських населених пунктах громади, 26 концертних програм, в т.ч. до професійних свят, виставки,

Виконано 33 відео роботи клубних закладів громади, які розміщені в Інтернет мережі.

Впродовж 2023 року понад 100 учнів Коростенської міської школи мистецтв ім.А.Білошицького взяли участь у Міжнародних, Всеукраїнських та обласних конкурсах та фестивалях, більшість з яких, в зв'язку з військовими діями, відбулись дистанційно, та отримали призові місця.

Бібліотечна справа

Бібліотеки ПБ КМТГ, як і вся українська бібліотечна спільнота, продовжують працювати в режимі повітряних тривог та їх відбоїв, наразі виконуючи соціальну роль просторів підтримки та розуміння, вселяючи у мешканців нашої громади віру в переможне майбутнє. Наші заклади діють і як консультативні простори для вимушено переміщених осіб (ВПО).

Цьогоріч до книжкових фондів ПБ КМТГ ще надійшло 1713 примірників подарованої літератури.

На базі центральної бібліотеки бойовий медик Віталій Васянович за сприяння БФ «Янголи спасіння України» провів навчальні зустрічі з тактичної медицини для мешканців громади.

Серед активностей відбулись презентації збірок Таїсії Сосновської та творчістю Ольги Криштопи, презентація виставки картин мисткині із м.Малина Валентини Ткаченко, мистецька респект – зустріч із художницею Катериною Лісовою, творча зустріч із Віктором Васильчуком, презентація виставки світлин Дмитра Січня та ін.

У співпраці із БФ «Мрія» у центральній бібліотеці були проведені програми для дітей ВПО та багатодітних сімей: Healing concert (хейлінг концерт) та зустріч з друзями – волонтерами з Південної Кореї.

У центральній бібліотеці працював літній читальний кінозал, відвідувачі якого переглянули фільми за книгами відомих авторів: Брюса Кемерона «Шлях додому», Олександра Гавроша «Іван Сила», комедію про будні бійців АТО «Наші котики» сценариста Володимира Тихого тощо.

Бібліотечні працівниці Коростенської дитячої бібліотеки ім.Лесі Українки вже другий рік поспіль виготовляють при допомозі небайдужих читачів та містян окопні свічки для наших захисників, проводячи при цьому майстер-класи по виготовленню свічок для своїх зацікавлених читачів.

На базі бібліотеки-філії №8 бібліотекар разом із користувачами різних вікових категорій та мешканцями мікрорайону Ковельський створила волонтерський осередок, який надає допомогу військовим у вигляді сплетених маскувальних сіток, збору продуктів та речей згідно їх потреб.

Маючи досвід консолідації, взаємовиручки, милосердя ще з 2016 року, фахівці центральної бібліотеки ПБ КМТГ у цьому році, співпрацюючи з ГО «Добротвор», підготували проєкт «ВІВЛІОнетворкінг», організатором якого став БФ «МХП-ГРОМАДІ». Проєкт орієнтований відкрити новий потенціал бібліотеки, який би сприяв соціалізації даної категорії осіб, а саме ВПО та підвищив би їх соціальну згуртованість.

Охорона культурної спадщини та туристична діяльність

На території громади знаходяться 241 пам'ятки історії, монументального мистецтва, архітектури, археології, природи (154 перебувають на державному обліку) з них: пам'ятки історії – 187, монументального мистецтва – 11, архітектури – 9, археології – 31, природи – 3. На виконання Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» демонтовано 1 пам'ятний знак та вилучено елементи з публічного простору відносно 63 пам'ятних знаків.

Впродовж звітного періоду продовжено здійснення охоронних заходів відносно пам'яток національного і місцевого значень, набуття правового статусу пам'яток, які знаходяться на території Коростенської міської територіальної громади. Зокрема, підготовлені проєкти охоронних договорів для укладання з органом охорони культурної спадщини обласного рівня, актів візуального обстеження пам'яток, що знаходяться на території міста. Періодично здійснюється моніторинг щодо стану об'єктів культурної спадщини на території громади, підтримується співпраця з організаціями, установами, підприємцями щодо утримання пам'яток в належному стані.

Туристична та екскурсійна діяльність

Навіть в умовах воєнного стану в країні, внутрішній туризм у 2023 році став унікальною можливістю відпочинку українців. В таких умовах КУ «Туристично-культурний інформаційний центр міста Коростеня» активно співпрацював, як з туристичними організаціями, так і індивідуальними туристами.

Протягом року було надано 190 інформаційно-консультативних послуг, щодо туристичних та готельно-рекреаційних можливостей громади. Проведено понад 35 екскурсій для 512 осіб, включаючи іноземних гостей з США, Чехії, Словаччини, Франції, Італії. Кількість туристів в 2023 році значно перевищила показник 2022 року.

З метою популяризації історії Коростенщини в соціальних мережах Фейсбук, Інстаграм та Телеграм підготовлено більше ніж 220 публікацій.

Спільно з Комунальним підприємством Коростенської міської ради ТО "Коростеньтелебачення" підготовлено ряд програм та публікацій з історії міста та пам'ятних дат.

Продовжується дослідницька робота з історії розвитку міста та Коростенської громади з залученням наукових співробітників Коростенського краєзнавчого музею та місцевих краєзнавців.

Протягом року йшла дослідницька робота з історії Коростенського МТГ, вивчення архівних матеріалів та підготовка їх для друку.

Показники	2022р. факт.	2023р. план	2023 факт	2023р. % до 2022р.
Видатки на культуру і мистецтво, всього, тис.грн.	37475,4	46121,7	42485,3	113,4
Видатки на культуру і мистецтво з бюджету громади, тис.грн.	37298,3	44926,5	41290,1	110,7
Видатки на загальногромадські заходи, тис.грн.	45,4	321,0	105,0	В 2.3 р.
Фінансування на поточний, капітальний ремонт та реконструкцію приміщень, тис.грн.	270,0.	1749,9	1736,1.	В 6 р.
Видатки на туризм, тис.грн.	-	20,0	20,0	100
Проведено культурно-масових заходів, всього у тому числі :	103	62	109	105
- фестивалів, ярмарок	1	4	1	100
- відзначення державних свят	10	20	12	120
- мітингів	8	11	7	87,0
- заходи КМТГ	28	25	45	1160
- концертів до професійних свят	10	8	11	110
- відеороботи	46	23	33	71,0
Художніх колективів, аматорських об'єднань, од.	80	68	82	102
Кількість художніх колективів, які мають звання «народний»	12	12	12	100%
Контингент учнів школи мистецтв ім.А.Білошицького	660	660	660	100%
Взяли участь та перемогли в:				
- Міжнародних конкурсах	11	10	30	в 2,7 р.
- Всеукраїнських конкурсах	6	10	21	в 3,5 р.
- Обласних конкурсах	-	5	6	100
Проведення оглядових туристичних екскурсій	14	100	35	в 2,5 р
Зареєстровано відвідувачів та гостей міста	129	445	512	В 4 р.
Участь у заходах з питань розвитку туризму	3	-	-	-
Участь у конкурсах в галузі туризму	4	-	-	-
Кількість музейних кімнат (музеїв) по місту, од.	4	4	4	100%

Кількість пам'ятників	242	240	241	99,0
-----------------------	-----	-----	-----	------

В 2023 році відділ культури за грантової підтримки Українського культурного фонду реалізований єдиний на Житомирщині грантовий культурно – мистецький проект «Вистава «Із витоків древності» за поемою М.Морозенко «Княгиня Ольга» за участю народного театрального колективу «Театр на Territory Древлян». Сума гранту склала 316 тис.грн

Підготовлено та подано проект «ІсКоростень» для участі в конкурсній програмі Кроссекторальні проекти зі збереження культурної спадщини УКФ «Культурна спадщина».

21. Фізична культура і спорт

У 2023 році відповідно до Програми розвитку фізичної культури і спорту у Коростенській міській територіальній громаді на 2021-2025 роки проведення 165 спортивних заходів, а саме: організовано та проведено 12 міських змагань з різних видів спорту; забезпечено участь спортсменів громади у 82 обласних, 37 всеукраїнських та міжнародних змаганнях, 16 турнірах різних рівнів. Проведено 18 навчально - тренувальних зборів.

У місті були проведені: Новорічні та Різдвяні заходи у підліткових клубах міста; чемпіонат України з вільної боротьби серед юніорів та юніорок 2003-2005 років народження; благодійний чемпіонат Коростенської міської територіальної громади з футзалу серед чоловіків сезону 2023 року „Футзальна ліга Коростенщини”; чемпіонат Коростенської міської територіальної громади з футболу серед аматорських команд сезону 2023 року „Футбольна ліга Коростенщини”; відкритий турнір з волейболу серед чоловіків, присвячений пам'яті захисника України, десантника Ігоря Тичини; турнір з баскетболу 3х3 присвячений Дню Конституції України; Відкритий турнір з баскетболу на призи почесного громадянина Хошаби І.Ю.; Відкритий турнір з футболу серед юнаків 2013-2014 р.н., присвячений пам'яті захисника України Владислава Галицького.

Підготовлено документи на присвоєння спортивних розрядів: майстра спорту України – 2 особа, кандидата в майстри спорту – 9 осіб, I спортивного розряду – 22 особи, II спортивного розряду – 13 осіб, III спортивного розряду – 6 особи.

Встановлено стипендії виконавчого комітету Коростенської міської ради провідним спортсменам Коростенської міської територіальної громади на 2023 рік (4 спортсменам з олімпійських видів спорту та 9 спортсменам з неолімпійських видів спорту).

У громаді працює Коростенська дитячо-юнацька спортивна школа, де є відділення з таких видів спорту як легка атлетика, волейбол, баскетбол, футбол та відділення з видів спорту для осіб з інвалідністю, визнаних в Україні (армспорт, голбол). Загальна кількість вихованців школи у 2023-2024 навчальному році складає 627 осіб. Працюють Коростенська філія

Житомирської ДЮСШ з боротьби, відділення дзюдо ДЮСШ „Динамо” Житомирської обласної організації ФСТ „Динамо”, відділення легкої атлетики КДЮСШ Житомирської обласної організації ФСТ „Колос”, групи ОДЮСШ з хокею на траві та з голболу Житомирської обласної ДЮСШ центру „Інваспорт”.

Загальний обсяг фінансових ресурсів, використаних для реалізації Програми у 2023 році на проведення спортивних заходів та змагань становив 896,6 тис.грн.

Показники	Одиниця виміру	2022р. факт	2023р. прогноз	2023р. факт	2023р.у % до 2022р.
Кількість проведених спортивних заходів, у т.ч.:	од.	41	205	165	в 4 р.
- міських змагань	од.	4	15	12	в 3 р.
- участь у обласних змаганнях	од.	12	60	82	в 6,8 р
- участь у всеукраїнських та міжнародних змаганнях	од.	22	70	37	в 1,7 р.
- участь у турнірах різних рівнів	од.	3	20	16	в 5,3 р.
- навчально-тренувальних зборів	од.	3	40	18	в 6 р.
Фінансування спортивних заходів	тис. грн	268,0	3949,0	896,6	в 3.3 р.

22.Адміністративні послуги

За 2023 рік Центром надання адміністративних послуг надано 33,0 тис. адміністративних послуг, в тому числі 17,6 тис.послуг з реєстрації місця проживання, 5,0 тис.послуг соціального характеру, майже 5,0 тис.послуг, пов'язаних з державною реєстрацією нерухомого майна, 1,6 тис.послуг, пов'язаних з державною реєстрацією бізнесу та громадських формувань, 1,2 тис.послуги Державного земельного кадастру, 213 послуг щодо виконання підготовчих та будівельних робіт і прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів.

В звітному році з 357 до 404 збільшено кількість послуг, які надаються через Центр надання адміністративних послуг. До переліку включено послуги з питань спорту, безпеки життєдіяльності, транспорту, сільського господарства, зовнішньоекономічної діяльності, земельних питань, послуги соціального характеру, послуги ветеранам війни.

Старостами через віддалені робочі місця ЦНАПу надається 223 адміністративні послуги. За звітний період на віддалених робочих місцях надано майже 1,5 тис. послуг соціального характеру.

23.Інформаційний простір

Протягом року інформаційно-консультативний відділ Коростенської міської ради та Комунальне підприємство «ТО «Коростеньмедіа» виконували всі поставлені завдання, спрямовані на покращення якості поданої інформації від влади для забезпечення відкритого діалогу з громадою.

В 2023 році «ТО «Коростеньмедіа» відновило свої прямі ефіри, запроваджено спільні теле-, радіоефіри під час яких діє «Гаряча лінія»;

проведено благодійний телемарафон на підтримку ЗСУ; запроваджено проєкт про цивільних жінок, які допомагають наблизити нашу перемогу – «За покликом серця».

Запроваджено серії публікацій під хештегами до календарних свят, акцій, заходів проведених в громаді. З метою збільшення відвідувачів офіційних сторінок Коростенської міської ради: фейсбук, телеграм, інстаграм, інтернет сайту постійно публікуються різноманітні конкурси, гранди, проєкти в яких можуть взяти участь різні категорії населення коростенської громади, також висвітлюються актуальні новини не тільки Коростенської міської ради, а й корисні посилання на телефони гарячих ліній, зміни до законодавства щодо покращення надання послуг населенню.

КП Коростенської міської ради «Творче об'єднання «Коростеньмедіа»

КП «Коростеньмедіа» – потужний медіахолдинг не лише Коростенської міської територіальної громади, а й всього Коростенського району та має у своєму складі три окремі засоби масової інформації – обласну газету «Іскоростень», телебачення «Коростень ТБ» та радіо «Коростень ФМ на хвилі 107.5».

У 2023 році передплата газети, у зв'язку з воєнними подіями, ростом цін, виїздом людей за межі країни знизилася на 60% і становила на початку поточного року 1500 примірників. В той же час у зв'язку з прийняттям Закону України «Про медіа», який вступив в силу 31.03.2023 року, комунальні підприємства не мають права видавати друковані видання, у зв'язку з чим газета «Іскоростень» з 1 січня 2024 року припиняє свій вихід.

«Коростенське телебачення» працює у звичному режимі. Під час повітряних тривог цілодобово йде оповіщення населення по «Коростень ТБ» та «Коростень ФМ» про тривогу та її відбій.

У 2023 році програми «Коростенського телебачення» відновили свою трансляцію, повернулися прямі ефіри, в тому числі і спільний телерадіопроект «Гаряча лінія», який наразі виходить два рази на місяць по вівторках.

У 2023 році підприємство отримало дозвіл від Національної ради з питань телебачення і радіомовлення на збільшення потужності радіопередавача, тож наразі радіо Коростень ФМ 107.5 транслюється по всьому укрупненому Коростенському району.

Загалом 2023 рік для радіо «Коростень ФМ 107.5» приніс нові зміни в роботі. Радіо розпочало трансляції передач 12 годин на добу, при цьому маючи 4 години постійного безперервного прямого ефіру. Також радіоефіри одразу транслюються у відеоформаті в прямому ефірі у фейсбук. З'явилося багато нових радіопрограм та рубрик. Також проривом є те, що віднині підкасти радіо можна прослухати не лише на сторінці «КоростеньМЕДІА» у фейсбук, а й на популярній платформі Spotify. З жовтня почав працювати власний телеграмканал Коростень ФМ 107.5.

24.Зміцнення правопорядку та цивільний захист

Завдяки постійним проведенням превентивних відпрацювань, як в денний час так і в комендантську годину, в тому числі роботі блок-постів, значно зменшилися злочини пов'язані з квартирними крадіжками, розбійними нападами та грабежами, спостерігається позитивна тенденція, щодо зменшення повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події.

Протягом 2023 року до Коростенського управління надійшло 15,8 тис. заяв та повідомлень (в 2022 році – 15,2 тисячі), які внесені до єдиного обліку заяв та повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, майже 5,0 тисяч з яких містять ознаки кримінальних правопорушень.

По видах скоєних кримінальних правопорушень проведено наступну роботу:

Вид скоєного злочину	Кількість скоєння	Кількість розкриття	% розкриття
Особливо тяжкі	20	6	30,0
Тяжкі	425	261	61,4
Проступки	290	176	60,7
Умисне вбивство	5	5	100
Тяжкі тілесні	5	5	100
Грабежі	8	8	100
Крадіжка	230	159	69,1
Квартирні крадіжки	15	13	86,7
Порушення правил дорожньої безпеки зі смертельними наслідками	2	2	100%
Незаконне заволодіння транспортними засобами	5	5	100%
Шахрайство	176	45	25,6%
Наркозлочини	142	105	73,9%
Збут наркотиків	81	58	71,6%
Незаконне поводження зі зброєю, боєприпасами	15	14	93,3%
Злочини в сфері службової діяльності	10	2	20,0%

Протягом 12 місяців 2023 року слідчим відділенням Коростенського РУП ГУНП в Житомирській області 179 особам повідомлено підозри про вчинення 458 кримінальних правопорушень, включаючи злочини минулих років. Разом з тим по злочинам, які були зареєстровані в 2023 році оголошено 281 підозру.

З метою підвищення безпеки життєдіяльності населення Коростенської громади, рівня готовності органів управління та сил цивільного захисту до дій за призначенням та загального рівня техногенно-екологічної безпеки в звітному періоді проведені тематичні заходи на підприємствах, установах та організаціях громади.

В 2023 році на території громади виникло 344 події (пригод), в яких загинуло 18 осіб: пожежі, вибухи: 2 особи; на воді: 2 особи; ДТП: 7 осіб; - при інших подіях: 5 осіб.

Здійснювалась реалізація Плану основних заходів з підготовки цивільного захисту Коростенської міської територіальної громади на 2023 рік».

Проведені заняття з старостами громади з питань евакуації населення та проведення евакуаційних заходів. Для керівників закладів освіти проведено теоретичне навчання щодо порядку проведення евакуаційних заходів, розгортання збірних та приймальних пунктів евакуації на території громади при виникненні надзвичайних.

Коростенська міська комунальна рятувальна служба на воді

В місті Коростень створені організаційні та технічні умови безпеки перебування людей на водних об'єктах, проводяться заходи із попередження нещасних випадків і надзвичайних ситуацій.

Протягом року служба постійно забезпечувала цілодобову готовність особового складу для рятування людей в зоні відповідальності, розробила «План заходів щодо запобігання загибелі на водних об'єктах в осінньо-зимовий період» та проводила широку роботу по роз'ясненню населенню правил поведінки на воді та льоду.

В звітному році водолазами обстежено дно акваторії пляжу, та місць масового відпочинку населення на воді очищено від небезпечних предметів.

25.Цифровий розвиток та інформатизація громади

Цифровий розвиток 2023 році був спрямований на реалізацію політики цифрової трансформації на території Коростенської громади. Забезпечення діяльності міської ради та її виконавчих органів, на основі впровадження нових інформаційних технологій.

Реалізовано інноваційні механізми участі громадян у вирішенні місцевих проблем, налагоджено результативну співпрацю громадян і органів місцевої влади, завдяки впровадженню та оновленню функціоналу сервісів «Відкрите місто», «Електронні петиції», «Бюджет участі» та «Консультації з громадськістю». Впроваджено комплексну послугу «єМалятко» для батьків новонароджених дітей. За однією заявою можна отримати одночасно близько 10 державних послуг від різних органів влади.

Проведено ревізію та оновлення всіх наборів відкритих даних розпорядником яких є виконавчий комітет Коростенської міської ради на порталі <https://data.gov.ua/>, з метою актуалізації даних та покращення якості наборів відкритих даних.

Створено нові QR-коди для віддалених робочих місць ЦНАПу, комунальних підприємств засновником яких є міська рада, структурних підрозділів ЦНАПу для можливості шерінгу документів.

Проведено модернізацію СЕГ «ГОЛОС» з можливістю переведення системи у «хмарну версію» для дистанційного проведення сесій ради.

За допомогою платформи «СВОЇ» реалізовано електронну чергу попереднього запису в ЦНАП за допомогою месенджерів Viber та Telegram, а

також оновлено інформацію на платформі «СВОЇ» стосовно муніципалітету (населені пункти, підрозділи муніципалітету, посадові особи муніципалітету).

Також створено геоінформаційний портал Коростенської міської територіальної громади, що дозволило значно покращити моніторинг об'єктів нерухомого майна, земельних ділянок, комунальної власності громади, адресний реєстр громади, впроваджено електронну чергу в ЦНАП, що дозволило спростити надання адміністративних послуг.

Реалізація заходів та їх фінансування здійснювалось відповідно до Програми розвитку автоматизованої інформаційної системи Коростенської міської територіальної громади на 2021-2023 роки.

26. Розвиток старостинських округів

За звітний період 2023 року основна увага приділялась заходам, які не передбачають капітальних видатків з бюджету громади.

З метою благоустрою території проводяться поточні ремонти доріг та грейдеравання/профілювання доріг з ґрунтовим покриттям сільської місцевості. Зокрема виконано ямкового ремонту асфальтового покриття (приблизно 1850 м²), проведено часткове підсипання та грейдеравання доріг місцевого значення (приблизно 584122 м²). Також за рахунок департаменту регіонального розвитку Житомирської області в не значній кількості грейдеравано дороги регіонального значення, які перебувають в межах міської територіальної громади.

Для покращення санітарного стану території сільських населених пунктів старостинських округів придбано 12 мотокос та 12 бензопил виробника STIHL з витратними матеріалами а також закуплено 12 будівельних тачок.

Разом з тим на сільській території громади є 24 домогосподарства де господарі утримують від 3 голів і більше великої рогатої худоби.

Частково вирішено питання вивезення побутового сміття від населення старостинських округів громади (зокрема питання вирішено в Кожухівському, Бехівському та Михайлівському старостинському окрузі).

На території сільської місцевості громади представлені такі галузі виробництва: сільське господарство, видобувна промисловість, підприємства роздрібною торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування населення, які не зважаючи на складний стан у державі, продовжують оновлювати торговельне устаткування та впроваджувати нові методи та технології в торгівлі та наданні послуг.

Великі сільгоспвиробники не припиняють обробляти землі громади. Це ТОВ “Ниви Полісся”, ТОВ “ДФУ АГРО”, ТОВ “Коростень-агроінвест”, ТОВ “Агро-Холдинг МС”, ТОВ “Акріс -ГРУП”, ТОВ “Зоря-Стремигород”, ТОВ “Український Харчовий Альянс ЕКО”. Не відстають і менші господарства

Державне Підприємство «Грозинське», ПОСП "НИВА", СТОВ "ВІДРОДЖЕННЯ", фермерське господарство "КУЧЕР І МЕД".

Посівні площі лишаються на рівні минулих років (орієнтовно 45000.0000 га).

Найбільшим утримувачем худоби у громаді є ТОВ "ДФУ АГРО" - підприємство вирощує свиней.

Основною проблемою агровиробників є закриті порти внаслідок повномасштабної агресії росії — немає збуту продукції. Також проблемним питанням є висока вартість палива та енергоресурсів, що призводить до незначних посівів озимих культур у 2023 році.

Слід зазначити, що великі агровиробники активно користуються державними кредитними програмами, зокрема "Доступні кредити 5-7-9%", а також гуманітарною допомогою у вигляді мінеральних добрив фосфатної групи.

Секретар міської ради

Олександр ОЛЕКСІЙЧУК